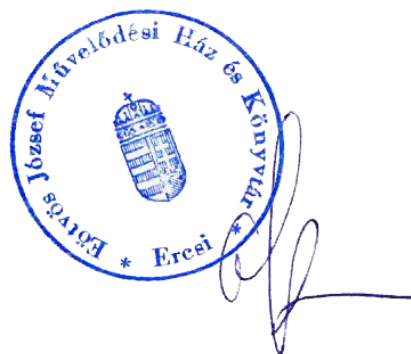

2451 Ercsi
Szent István út 12-14.
06/25-505-840
muvhaz@ercsimuvhaz.hu
www.ercsimuvhaz.hu

ERCSI EÖTVÖS JÓZSEF MŰVELŐDÉSI HÁZ és KÖNYVTÁR KOCKÁZATKEZELÉSI SZABÁLYZATA

Ercsi, 2023. 02. 27.

1. Bevezető

A 2011. évi CXCV. törvény és végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) kormányrendelet alapján az Ercsi Eötvös József Művelődési Ház és Könyvtár kockázatkezeléssel kapcsolatos feladatait az alábbiak szerint határozza meg. A költségvetési szerv vezetője köteles kockázatelemzést végezni, és kockázatkezelési rendszert működtetni, a kockázati tényezők figyelembevételével.

A kockázatelemzés során fel kell mérni, és meg kell állapítani a költségvetési szerv tevékenységében, gazdálkodásában rejlő kockázatokat. A kockázatkezelés rendjének kialakítása során meg kell határozni azon intézkedéseket és megtételük módját, amelyek csökkentik, illetve megszüntetik a kockázatokat.

A kockázatkezelés, mint módszer a vezetés gyakorlati eszköze, a tervezés és döntéshozatal, a végrehajtás alapvető része. A vezetőknek külön figyelmet kell fordítani arra, hogy a kockázatkezelést minden folyamatba beépítsék, és a szervezet minden tagja megértse a kockázatkezelés értékét.

1.1. A kockázat fogalma

A 2011. évi CXCV. törvény és végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) kormányrendelet, valamint a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendeletben (Bkr.) meghatározza a kockázatkezelés fogalmát.

- A kockázat lehet egy esemény vagy következmény, amely lényegi befolyással van egy szervezet célkitűzéseire.
- A kockázat lehet véletlenszerű esemény, hiányos ismeret vagy információ.
- Eredendő kockázat, amely szabálytalanságok vagy a megvalósítás során fellépő hibák előfordulásának kockázata.
- Ellenőrzési (kontroll) kockázat: az e hibákat vagy szabálytalanságokat meg nem előző, illetve fel nem táró folyamatba be nem épített ellenőrzési eljárásokból fakadó kockázat.

2. Kockázatkezelés, a kockázat kezelő

A kockázatkezelésért felelős személynek tevékenységében támaszkodnia kell a belső ellenőrzés ajánlásaira, javaslataira. A kockázat azonosítással a megfelelő intézkedések kialakíthatók, így a kockázatok mérsékelhetők.

A költségvetési évre szóló munkaterv végrehajtását megakadályozó tényezők, kockázatok azonosítását követően a kockázatok kiküszöbölésére vonatkozó intézkedés meghatározása szükséges.

A választott intézkedés, kockázatkezelés hatását is szükséges felmérni, a felmérés eredményét szükséges összevetni az adott művelettel, tevékenységgel kapcsolatos eredetileg tervezett végeredménnyel.

A kiemelten nagy kockázatú tevékenységek esetében az intézményvezető intézkedik a legmagasabb kockázatú terület/tevékenység ellenőrzéséről folyamatos jelentést, beszámolót kér vagy helyszíni vizsgálatot tart, vagy felkéri a belső ellenőrzést vizsgálat elvégzésére. A hatékony folyamatba épített ellenőrzés a legjobb eszköz a kockázatok kezelésére.

A folyamatba épített ellenőrzés hatékonyságát támogatja, az ellenőrzési nyomvonal kialakítása. Az ellenőrzési nyomvonal kiépítése alapján lehet a megfelelő kockázatelemzési tevékenységet ellátni.

A kockázatkezelést az igazgató végzi.

3. A kockázatkezelési hatókör

A költségvetési szerv vezetőjének felelőssége és kötelessége az éves költségvetési terv kialakítása, végrehajtása és folyamatba épített ellenőrzése, illetve a tevékenységről való beszámolás során a kockázati tényezők, elemek azonosítása, a kockázatok bekövetkezésének valószínűsítése, a kockázati hatás mérése és semlegesítése.

Az igazgató elkészíti a központ célkitűzéseinek végrehajtását akadályozó kockázatok elemzését (azonosítás, értékelés), annak kezelési módját, felméri, mi jelenthet kockázatot az adott területen, és mekkora kockázat-nagyságokkal lehet számolni, és a meghatározott kockázati nagyság alapján milyen intézkedéseket kell elvégezni.

4. A kockázatok kezelésének folyamata az Ercsi Eötvös József Művelődési Ház és Könyvtár vonatkozásában

Az intézmény működésének alapvető érdeke, hogy elérje célkitűzéseit. Az intézmény a szervezeti cél érdekében végzett tevékenysége, működése során különféle kockázatokkal szembesül. Az intézmény vezetésének feladata az, hogy a kockázatokra, amelyek lényegi befolyással lehetnek a célkitűzésekre, tudjon válaszolni oly módon, hogy lehetőség szerint elősegítse a szervezet eredeti céljainak elérhetőségének, teljesítésének valószínűségét, s ezzel egy időben minimálisra csökkentse az ezt veszélyeztető tényezők bekövetkeztének esélyét, lehetséges hatását. Ezt kockázatkezeléssel érheti el az intézmény.

A kockázatok elsődleges okai (együtt vagy külön-külön) az alábbiak lehetnek:

- véletlenszerű események,
- hiányos ismeret, vagy információ,
- ellenőrzés hiánya és/vagy az ellenőrzések gyengesége a szervezetben.

4.1. A kockázatkezelés állandó, ciklikus folyamat, amely az alábbi lépéseket tartalmazza:

4.1.1.A kockázatok felmérése: a kockázatfelmérés célja a kockázatok megállapítása és jelentőségük szerinti sorba állítása annak alapján, hogy mekkora az egyes kockázatok bekövetkezési valószínűsége, és azok milyen hatással lehetnek az intézményre, ha valóban felmerülnek.

4.1.2.A kockázat azonosítása és az azonosításra alkalmas keretek meghatározása: a kockázat azonosítás célja annak megállapítása, hogy melyek az intézmény célkitűzéseit veszélyeztető fő kockázatok. Az azonosítás meghatározó eleme a tevékenység jellege. A kockázatok azonosítását az igazgató végzi. Az Ercsi Eötvös József Művelődési Ház és Könyvtár a kockázatazonosítás során a kockázati önértékelés módszerét alkalmazza. A kockázatvizsgálat során a szabályzat mellékletét kell alkalmazni. A mellékletet folyamatosan aktualizálni kell. A kockázati önértékelés során a szervezet valamennyi területén dolgozó munkatárs részt vesz a tevékenységek kockázati szempontú vizsgálatában.

4.1.3. Az elfogadható kockázati szint meghatározása (szervezet, vagy vezetés számára): a kockázati szint azt jelenti, ami felett a szervezet mindenképpen válaszintézkedést tesz a felmerülő kockázatokra. A kockázattűrő képesség meghatározása meglehetősen szubjektív, azonban a megfelelő kockázati stratégia kialakításának elengedhetetlen feltétele. A feltárt kockázattal kapcsolatos reakciókat a szervezet által elfogadhatónak ítélt kockázati szint meghatározásával együtt kell eldönteni, melynek a meghatározásáért a szervezet vezetője felelős.

4.1.4. A kockázatokhoz kapcsolódó lehetséges reakciók azonosítása: négy alapvető megoldási lehetőség van; a kockázat átadása másik szervnek, a kockázat kezelése, a kockázat időszakos megszüntetése (aránytalan nagy költség miatt), valamint a kockázatos tevékenység befejezése.

4.1.5.A kockázatokra adható válaszok megvalósíthatóságának mérlegelése, meggyőződés a tervezett válaszintézkedések hatékonyságáról, gazdaságosságáról

4.1.7.A válaszintézkedés “beépítése” és a kialakított keret rendszeres felülvizsgálata: a kockázati környezet állandóan változik, a kockázatkezelési folyamat fontos tulajdonsága a folyamatos és rendszeres felülvizsgálat; ezért meg kell győződni arról, hogy a szervezet kockázati környezete vagy a profilja változott-e vagy sem.

5. Az Ercsi Eötvös József Művelődési Ház és Könyvtár külső és belső kockázatai:

Külső kockázatok	
Jogi és szabályozási	A jogszabályok és egyéb az intézményt érintő szabályok korlátozhatják a kívánt tevékenységek terjedelmét, a szabályozások nem megfelelő megkötéseket tartalmazhatnak.
Infrastrukturális	Az infrastruktúra hibája vagy elégtelensége megakadályozhatja a normális működést.
Gazdasági	Magas infláció, árfolyamváltozások negatív hatással lehetnek az éves tervekre.
Környezetvédelmi	A környezetvédelmi szabályok gátat szabhatnak egy esetleges szabadtéri rendezvénynek.
Elemi csapások	Szélvihar, tűz egyéb elemi csapások hatással lehetnek az intézmény tevékenységének elvégzésére, a katasztrófavédelmi terv elégtelennek bizonyulhat.
Piaci	Versenyhelyzet kialakulása.

Belső kockázatok	
Pénzügyi	
Költségvetési	A kívánt tevékenységére nem elég a rendelkezésre álló forrás.
Biztosítási	Nem lehet a szükséges biztosítást a költségvetésbe beépíthető áron megszerezni.
Csalás	Eszközvesztés. A források nem elegendőek a kívánt megelőző intézkedésre.
Felelősségvállalási	A szervezetre mások cselekedete negatív hatást gyakorol, és a szervezet jogosult kártérítést követelni.
Tőke beruházási	Nem megfelelő beruházási döntések meghozatala.
Tevékenységi	
Információs	A döntéshozatalhoz nem megfelelőek az információk, így a szükségesnél kevesebb információval megalapozott döntésre kerül sor.
Működési és működés stratégiai	Elérhetetlen célkitűzések vagy a célok csak részben valósulnak meg. A stratégiakövetés nem megfelelő, a stratégiai elégtelen vagy nem pontos információkra épül.
Kockázat-átviteli	Az átadható kockázatok megtartása vagy azok nem adhatóak át gazdaságosan.
Projekt	A nem megfelelő kockázatelemzés vagy hatástanulmány hiányában készült el a projekt tervezet. A projekt nem teljesülnek a működésbeli vagy pénzügyi határidőre.
Újítási	Elmulasztott újítási lehetőségek. Újítások alkalmazása a kockázatok megfelelő elemzése nélkül.

Tekintély	Az intézménynek esetleges rossz hírneve negatív hatást fejthet ki, a rossz megítélés csökkenti a kihasználtságot.
Emberi erőforrás	
Személyzeti	A hatékony működést megnehezíti vagy teljesen ellehetetleníti a szükséges számú munkaerő vagy a nem megfelelő képesítésű személyi állomány hiánya.
Egészség	A munkatársak nem tudják teljesíteni feladataikat, ha az alkalmazottak jó közérzete nincs figyelembe véve.

6. Az elsősztintű pénzügyi irányítási és ellenőrzési rendszer működése során végzendő kockázatelemzési feladatok a FEUVE rendszerében, figyelembe véve a jogszabályokban definiált fogalmakat

6.1. Szabályozottság

Kockázatelemzés segítségével fel kell tárnai azokat a területeket, melyek szabályozása szükséges a működési, szervezeti, illetve az ellátott feladatok sajátossága miatt.

6.2. Szabályosság

A kockázatkezelés eszközt felhasználva fel kell hívni a nagy kockázatot rejtő feladatok ellátásánál közreműködő dolgozók, illetve tevékenységek folyamatgazdáinak figyelmét a szabályzatok, illetve azok egyes elemeinek betartására.

6.3. Gazdaságosság

A kockázatelemzés során fel kell tárnai;

- az előirányzatok felhasználása körében azokat az előirányzatokat, melyek gazdaságosság tekintetében a legnagyobb kockázatot rejtik.
- a vagyongazdálkodás területét rendszeresen vizsgálni kell annak gazdaságossága szempontjából.
- a gazdaságosság szem előtt tartása érdekében folyamatosan ellenőrizni kell azokat a forrásokat, melyektől a költségvetési szerv beszerzi a feladatellátásához szükséges külső forrásokat. A lehetséges beszállítókat is figyelemmel kell kísérni és mindig a legkedvezőbb ajánlatot kell választani.

A kockázatelemzés eszközt felhasználva meg kell keresni az előirányzatok felhasználása körében azokat az előirányzatokat, melyek a hatékonyság tekintetében a legnagyobb kockázatot rejtik.

A hatékonyság javítása érdekében számításokkal alátámasztott javaslatokat kell megfogalmazni.

6.4. Eredményesség

A kockázatelemzés során eszközeit felhasználva meg kell keresni az előirányzatok felhasználása körében azokat az előirányzatokat, melyek az eredményesség tekintetében a legnagyobb kockázatot rejtik.

Az eredményesség javítása érdekében számításokkal, közvélemény kutatásokkal, egyéb felmérésekkel alátámasztott javaslatokat kell megfogalmazni.